

Projekt B 6.1

Transformata Fouriera

Wstęp.

W wyniku eksplozji powstaje głośna fala dźwiękowa. Zależność natężenia dźwięku $A(t)$ rejestrowana przez mikrofon w czasie $t \in (T_0, T)$ można w niektórych przypadkach przybliżyć funkcją Gaussa. Przeważnie jednak $A(t)$ jest dość skomplikowana i zależy np. od odległości, geometrii ośrodka itp. Przeważnie zamiast badać natężenie bada się widmo, czyli zależność $Z(\omega)$ gdzie ω - częstotliwość.

Przejście pomiędzy $A(t)$ a $Z(\omega)$ dokonuje się stosując **transformację Fouriera**. Transformacja Fouriera z definicji:

$$Z(\omega) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} \exp(i\omega t) A(t) dt \quad (1)$$

Dla $A(t)$ w postaci gaussianu można policzyć analitycznie transformatę Fouriera:

$$\begin{aligned} Z(\omega) &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \exp(i\omega t) \exp(-bt^2) dt = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \exp\left(-b\left(t - \frac{i\omega}{2b}\right)^2 - \frac{\omega^2}{4b^2}\right) dt = \\ &= \frac{1}{\sqrt{2\pi b}} \exp\left(-\frac{\omega^2}{4b^2}\right) \int_{-\infty}^{\infty} \exp(-z^2) dz = \frac{1}{\sqrt{2b}} \exp\left(-\frac{\omega^2}{4b^2}\right) \end{aligned} \quad (2)$$

Z wzoru (1) możemy uzyskać zależność na **dyskretną transformatę Fouriera**:

$$Z(\omega_n) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \sum_{k=0}^N A(t_k) \exp(i\omega_n t_k) \Delta \quad (3)$$

Wzór (2) jest ważny i wymaga szczegółowego omówienia.

Komputer do analizy potrzebuje danych pomiarowych w postaci cyfrowej, oznacza to w naszym przypadku po prostu przesłanie wartości sygnału $A(t_k)$ dla każdej chwili t_k .

Postać cyfrowa jest **dyskretna** tzn. znamy wartość $A(t)$ **tylko** w chwilach t_k .

Jeśli pomiar trwał w czasie $t \in (T_0, T)$ i do komputera wpłynęło $N+1$ danych pomiarowych to charakterystyczny dla danego urządzenia czas próbkowania (*sampling*) wynosi $\Delta = (T-T_0)/N$.

Wzór (3) można przekształcić do postaci:

$$Z(\omega_n) = \frac{\Delta}{\sqrt{2\pi}} \sum_{k=0}^N A_k \exp\left(2\pi i \cdot n \cdot \frac{k}{N}\right) \quad (4)$$

Cel pracy:

a) Napisać program* który:

1. Do macierzy A wpisuje wartości zadanej funkcji f w punktach t_k . $k=0, \dots, N$, $t \in (-5, 5)$.
2. Oblicza z (4) transformatę Fouriera.
3. Wypisuje do pliku wartości $Z(\omega_n)$

b) Narysować $Z(\omega_n)$, $\omega_n = \frac{N}{n\Delta}$ (np. w programie GnuPlot) dla funkcji $f(t)$:

1. $f(t) = \exp(-t^2)$
2. $f(t) = \exp(-t^2) \cdot \sin(t/[10\pi])$

*) : ze względu na działania na liczbach zespolonych na pewno najłatwiej ten program napisać w FORTRANie.